

UREDNIŠTVO ZARJE je v Ljubljani, Franciskanska ulica št. 8 (tiskarna I. nadst.). Uradni ure za stranke so od 10. do 11. dopoldne in od 5. do 6. popoldne vsak dan razen nedelj in praznikov. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

NAROCNINA: celoletna po pošti ali s pošiljanjem na dom za Avstro-Ogrsko in Bosno K 21-60, polletna K 10-80, četrtletna K 5-40, mesečna K 1-80; za Nemčijo celoletna K 26-40; za ostalo inozemstvo in Ameriko celoletna K 36-.

ZARJA

ZARJA izhaja vsak dan razen nedelje in praznikov ob pol 11. dopoldne.

UPRAVNIŠTVO se nahaja v Selenburgovi ulici št. 6, II., in uraduje za stranke od 8. do 2. dopoldne in od 3. do 7. zvečer. Inzerati: enostopna petdesetkrat 30 vin., počasen prostor, poslana in reklame 40 vin. — Inzerate sprejema upravništvo.

Ne frankirana ali premalo frankirana pisma se ne sprejemajo. Reklamacije lista so poštnine proste.

Posamezne številke po 8 vin.

Stev. 516.

V Ljubljani, v soboto dne 22. februarja 1913.

Leto III.

Vabilo na naročbo.

Zarja izhaja vsak dan ob 11. dopoldne in stane naročnina

Za avstro-ogrsko kraje:	
celoletna	K 21-60
polletna	10-80
četrtletna	5-40
mesečna	1-80

Za Nemčijo:	
celoletna	K 26-40
polletna	13-20
četrtletna	6-60
mesečna	2-20

Za ostalo inozemstvo celoletno 36 kron in sicer s pošiljanjem na dom ali po pošti. Naročnino je pošiljati naprej.

Posamezna številka 8 vin. v administraciji in tobakarnah.

Naročnina se pošilja pod naslovom: Upravništvo "Zarje" v Ljubljani.

Bolgarska in Rumunija.

Rumunija sprejme posredovanje.

Bukarešt, 22. Snoci je imel ministrski svet sejo, na kateri je Majorescu poročal, da so velesile ponudile Rumuniji svoje dobre službe; priporočal je, da se sprejme posredovanje. Poljedelski minister Filipescu je dejal, da bi kazalo brez posredovanja velesil neposredno od Bolgarske doseči rešitev rumunskih zahtev. Ostali ministri so mu prigovarjali in naposled se je vdal. Nato je ministrski svet sklenil, da sprejme za zahvalo posredovalno službo velesil s prošnjo, da bi se akcija čimprej izvršila. Na današnji ministrski seji predloži ministrski predsednik odgovor, ki se izroči velesilam.

Naša konferenca.

Izvrševalni odbor Jugoslovanske socialno demokratične stranke je sklical za jutri, nedeljo 23. februarja konferenco, da se posvetuje o korakih, ki naj bi se storili z ozirom na politični položaj. Sestanek bo tem važnejši, ker je po zadnjih vesteh soditi, da se približuje balkanska vojna kraju. Ko bo sklenjen mir na Balkanu, pa stopi jugoslovansko vprašanje v akuten štadij in kot resna stranka moramo imeti tudi za ta slučaj strogo začrtano pot. Izvrševalni odbor je mnenja, da bo o vsem, kar je v zvezi s tem vprašanjem, treba sklepati sporazumno s sodruzi na Hrvaškem in v Bosni. V ta namen bo priporočljivo sklicati drugo jugoslovansko socialno demokratično konferenco. V tem oziru je torej jutrišnji sestanek pripravljalen; vendar je njega važnost očitna. Pričakovati je torej primerne udeležbe.

Konferenca

bo zborovala v hotelu »Ilirija« in se prične ob 10. dopoldne.

Izvrševalni odbor predlaga sledeči dnevni red:

1. Politične razmere na jugu in naša stranka. Poročevalec Ebin Kristan.
2. Strankine zadeve.

Organizacije, ki še niso priglasile svojih delegatov, so naprošene, da jih čimprej naznanijo sodruzi Ivanu Mlinarju (Ljubljana, Učiteljska tiskarna.) Upozarjamo, da je tudi druga točka zelo važna, zlasti ker je strankin zbor šele prihodnje leto žeteti je torej, da se organizacije številno udeležijo. Vsak delegat dobi vabilo, brez katerega ni vstopa. Obenem so delegati naprošeni, da pridejo pravočasno, ker se prične zborovanje točno ob 10.

Železničarji! Kaj sedaj?

KRATKO, ODKRITO IN RESNO SVARILLO VSEM ŽELEZNIČARJEM!

Sodruzi in tovariši!

Neomajno prepričanje, da je vaš boj v svrhu izboljšanja službenih in mezdnih pogojev opravičen in potreben, in odkrito prizadevanje za vaše interese nam narekujejo to resno in važno svarilo.

Dogodki, ki so se doigrali povodom železničarskih zahtev v parlamentu in izven njega, postavljajo prizadete pred dejstva in naloge, ki so naravnost življenjskega pomena in ki zahtevajo zato primerno pojasnilo.

Meščanske, klerikalne in nacionalistične stranke vas brezpogojno izdale!

Meščanski poslanci, zastopniki nacionalističnih železničarskih zvez, ki so vam ob času volitev obljubljali vsestransko prizadevanje za izboljšanje vašega položaja, so se na poziv vlade pofuhinili! Vlada je zaukazala svojim lakajem v parlamentu, da naj glasujejo proti 17 milijonskemu predlogu sodr. Tomschika. Vladni nacionalistični hlapi, ki se tupatam celo ponašajo, da so v opoziciji proti vladi, so se ukazu vdano in brezpogojno odzvali. Predlog je bil odklonjen.

Brezprimerno izdajstvo se ne da prikriti ali opravičiti!

Železničarji so opravičeno pričakovali, da se jim bodo razmere izboljšale. Uredile bi se bile resnične meze železniškega osovja in izboljšali službeni pogoji, ako bi ne bili nacionalni »prijatelji« železničarjev

glasovali proti

predlogu, ki so ga po nalogu socialno demokratične železničarske organizacije stavili v parlamentu socialistični poslanci. Nacionalisti za prvotni predlog 38 milijonov kron. Ker je za prvotni predlog 38 milijonov kron. Ker je vlada namesto da bi bila vporabila v svrhu regulacije mezd svoto 38 milijonov kron določila, ne oziraje se na sklep zbornice, le 21 milijonov, je poslanec Tomschik zahteval pri proračunu ostalih 17 milijonov. Nismo dvomili, da bo tudi to pot nacionalistična večina podpirala že sprejeti predlog. Ali motili smo se. V državnem zboru je meseca decembra 1911 večina glasovala za predlog. Po preteku šestih mesecev so pa eni in isti poslanci glasovali proti enakemu predlogu! Kako naj nazivljemo tako

ostudno komedijantstvo?

Nepričakovano izdajstvo je razburilo celo pristaše organizacij, ki se ponašajo, da jih zastopajo v parlamentu nacionalistični veljaki. Da se prikrije očitno izdajstvo, je bilo treba najti izgovorov. Izgovore jim je pa preskrbela vlada sama. Pomanjkanje denarja v državnih blagajnah in strah pred paragrafom 14. je baje prisilil nacionaliste, da so glasovali proti zahtevi izkoriščanih, zboljšanja prepotrebni železničarjev. Kakor je bilo ostudno izdajstvo, so bili ostudni tudi izgovori. Vlada naj bi onemogočila določitev proračuna zaradi bornih 17 milijonov? In če ni bilo denarja v državnih blagajnah, kje se je tedaj dobilo po sto in sto milijonov za militarizem in mornarico? Ali nacionalističnemu izdajstvu ni bilo skratka konec. Naša organizacija železničarjev je vztrajala pri stavljenih zahtevah. Poslanec Tomschik je prijavil svoj predlog tudi v plenumu zbornice. Ali tudi to pot so nacionalistični in klerikalni pajdaši glasovali proti. Predlog je bil ponovno odklonjen. Železničarji niso po zaslugi meščanskih poslancev ničesar dobili. Njih razmere so ostale neizpremenjene. Varali so jih z obljubami, da bodo podpirali njih boj. V odločilnem trenutku so jih pa mnogoobetajoči nacionalistični komedijanti izročili milosti in nemilosti vlade.

Dosledno in dogovorjeno so nacionalistične stranke odklonile predlog v prid izkoriščanim železničarjem!

Meščanske stranke so nam podale nov dokaz, da nasprotujejo zahtevam železničarjev, da nečjejo podpirati njih želja, da nečjejo bitaniti njih interesov in pravic.

Železničarji!

Ali boste še dovolili, da se pičlo število vladnih lakajev igra z vašimi interesi in da vas nadalje izdajajo poznani vaši nasprotniki? Poslanec Rybač je na javnem shodu izjavil, da je prvotno glasoval za 38 milijonski predlog le zato, ker je bil tedaj »slučajno« v opoziciji proti vladi. Ne bi bil glasoval za predlog, če ne bi bil »slučajno« v opoziciji! Razumemo potemtakem, da ni zadnjič glasoval za vaše zahteve, četudi je bil takrat na Dunaju. Gospod poslanec Rybač se je najbrže zepet sprijaznil z vlado. In njemu je mnogo več za prijaznost z vlado, nego za potrebe železničarjev! Nacionalistični poslanci, zastopniki jugoslovanske zveze, so pokazali svoje prijateljstvo železničarjem s tem, da niso glasovali za 17 milijonski predlog! Niso glasovali za vaše zahteve ne Rybač, ne

Gregorin in ne Ravnihar!

Kaj zato, če železničarji trpijo in njih družine stradajo? Gospodje Rybač, Gregorin in Ravnihar niso sedaj »pripravljeni« podpirati njih želja. Slovenski železničar garaj in strada j molče in zadovoljen, ne zahtevaj zboljšanja od vlade in ne zahtevaj, da bi te podpirali zastopniki nacionalističnih zvez. Bodi skromen in ponižen in glasuj za Rybača, Gregorine in Ravniharje v prepričanju — da te ne bodo podpirali in da bodo glasovali proti tvojim zahtevam!

Sodruzi, tovariši! Kaj sedaj?

Vaše zahteve so odklonjene, vaš položaj se poslabša in postruje čimdalje bolj. Prikrasiti vam hočejo cel

pridobljene pravice

na plači, v službenih razmerah in pri zavarovanju. Pa tudi politične in društvene pravice železničarjev skušajo omejiti. S pomočjo nacionalističnih poslancev hočejo upogniti, izstradati in zaslužniti železničarje! Kako prepričati nova izdajstva in odbiti napade na naše pravice?

Sredstvo je tu

in pot je pred nami. Koaliranim vašim nasprotnikom, ki vas dosledno in dogovorno varajo, odgovorite s pomnoženim pristopom razredni mednarodni železničarski organizaciji, ki je edina dosedaj uspešno branila in podpirala vaše težnje in zahteve.

V razredni organizaciji je moč in rešitev železničarjev.

Železničarji, gre za vaš obstoj! Izkoriščanju, varanju in preziranju je treba napraviti konec! Pokažite vladi in njenim nacionalnim slugam, da še niste poraženi, da vaše zahteve niso padle in da vaš boj še ni končan!

Proč z nacionalističnimi organizacijami in nacionalističnimi izdajci!

Železničarji! Pridružite se organizaciji, ki vas bo privedla do zmage nad nasprotniki in vam priborila boljše življenje!

Izvrševalni odbor železničarske organizacije v Avstriji.

Kako dele delavcu pravice slovenski ali italijanski nacionalci?

Dne 20. svečana vršila se je obravnava pri razsodišču delavske zavarovalnice proti nezgodam v Trstu. Delavca Franc Povž in Herman Lipuš sta ponesrečila v letu 1912 v steklarni v Zagorju. Zavarovalnica je Francu Povžu odmerila zaslužek namesto 1569 K samo 1097 K; drugemu, ki ni več za nobeno delo, namesto 60 % samo 25 % zaslužka. Zavarovalnica sama ravna s pohabljenimi delavci tako nečloveško, da bo treba tel inštituciji posvetiti vso pozornost; takšno ravnanje, ne vem, če je mogoče še pri kakšni zavarovalnici v Avstriji. Slišal sem na zborovanjih bolniških blagaj na Dunaju že večkrat pritožbe o zavarovalnici nezgod iz Galicije, ampak zadnje ravnanje tržaške zavarovalnice me je poučilo, da tržaška zavarovalnica prekosi tudi poljsko šlahto v Galiciji.

Razsodišče tržaške zavarovalnice je tako, da, kdor si te inštitucije ne ogleda, kdor nima opraviti z njo, sploh ne verjame, da je kaj takega mogoče. Prisedniki so italijanski in slovenski nacionalci, imen sploh ne vem, ker jih niso pri obravnavi navedli in ne na povabilu, kakor zakon veleva. Tudi o zdravnikih ni razsodišče navedlo, kako se kateri imenuje, namesto da bi preiskala pohabljenca dva, ga preišče en sam zdravnik, in sicer ne samostojno v kakšni sobici, ampak v navzočnosti vseh prisednikov, otipljejo ga torej zdravnik in tudi drugi. Zdravnik je po mojem le zaradi lepšega, ker tako površno preiskovanje me je poučilo, da ni šlo pri razsodišču zato, da bi dosegel delavec svoje pravice, šlo je menda le zato, da se je delavčeva pritožba zavrnila.

Najprej se je vršila obravnava za Franca Povža, kateremu se je povišali zaslužek od 1097 kron na 1569 kron, tako da je njegova renta povišana od 27 kron na 39 kron mesečno; povišanje odstotne mere pa je bilo odklonjeno. Potem pa je prišel Herman Lipuš, imel je izpričevalo od zdravnika dr. Jaklina iz Zagorja, da je za delo popolnoma nesposoben. Mož je takšen revež, da si je moral najeti voz v Zagorju, da se je pripeljal na postajo, v Trstu ni mogel hoditi peš, z veliko težavo je napravil par korakov po tržaških ulicah, da je prišel do razsodišča. Eno celo leto že ne more obuti čevljev. Njegova noga je vsa otekla, na enemu kraju celo odprta. Zdravnik, ki ga je preiskoval, mu je dejal: Zakaj pa nimate noge zavite v kakšno pavolnato obvezo. Slišal sem to na lastni ušesa. Ko pa je dajal na zapisnik svoje mnenje o pohabljenčevi bolezni in med drugim dejal, da je samo za dve dvanajstinki njegova delovna moč opešala, sem mu dejal, da je to nezaslišano, ker sploh ne more nikakega dela opravljati in da se čudim izpričevalu dr. Jaklinovemu. Nato mi je dejal, da še tako preveč dobi, dela lahko, če le hoče. Ko je zapisnikar spisal, kar mu je narekoval zdravnik, je predsednik brez vsacega posvetovanja smatral Lipušovo pritožbo za zavrnjeno. Lipuš mi je pozneje pripovedoval, da so ga tudi gospodje prisedniki povpraševali, ali je Slovenec ali Nemec in da zakaj je napravljena njegova tožba v nemškemu jeziku; brigali so se za narodnost, ne pa za drugo.

Iz obeh strani je torej razvidno, da se je napravila Lipušu velika krivica. Zdravnik sam je priznal, da bi moral imeti Lipuš svojo nogo v obvezi. Hkrati je pa tudi dejal, da je zmožen za delo. Torej trditvi, katerima se mora vsak čuditi in ki nasprotujeta druga drugi. Prisedniki, namesto da bi razsojali in se pobrigali za okolnosti njegove nezgode se raje zanimajo za toženčev narodnost in politično prepričanje. Dolžnost organiziranega delavstva v okrožju tržaške zavarovalnice je, da se z vso odločnostjo loti in da odpravi to nečloveško ravnanje bedisi razsodišča ali zavarovalnice same. Poskrbeti je, da se pri prihodnjih volitvah napravi s sedanjim sistemom konec in s sedaj meročajnimi osebnimi obračun. Tudi naše časopise naj posveti nečloveškemu ravnanju inštitucije največjo pozornost.

M. Cobal.

Liubljana in Kranjsko.

Grachbi de seditione in »Slovenec« o nespodobnosti! Če sta rimska kmetstva puntarja Grakha tožila o puntarskem duhu ali pa ljubljansko klerikalno glasilo o nespodobnosti, je ena stvar — velikanska hinavščina in fari-

zejstvo. Rahločutno klerikalno obzirnost smo zadeli z notico o neredu in škandaloznih razmerah v dež. bolnici. Deviško sramežljivi in občutljivi »Slovenec« pravi: Koman je mrtev, naj bo mrtva tudi njegova afera! Ampak ne glede na Kovo smrt je treba poklicati na odgovor tiste, ki so od pokojnika kupovali lase, zobe, lobanje in kosti mrtličev, poklicati treba na odgovor tudi faktorje, ki so javnosti odgovorni za red v deželni bolnišnici. Od nas grajane zlorabe v dež. bolnici niso le osebna afera Komanova, temveč afera mnogoštevilnih njegovih sokrivcev, ki vsled Komanove smrti ne smejo uiti pravični kazni. Kocljiivo zadevo smo izprožili edinole kot služabniki javnega zdravstva in splošnih interesov! Iz splošnih, zlasti zdravstvenih interesov morajo merodajni faktorji zadevo preiskati in javnosti pojasniti! Obzirnost, ki se igra z zdravjem in interesi prebivalstva, je bolehal!

— Laznjivost katoliškega časopisja. O smrti posl. Schuhmeierja, ki je padel kot žrtev krščansko-socialnega morilca, bi morali naši kristjani lepo molčati — če drugzega ne, dokazuje ta krščansko-socialni umor neuspešnost krščanskih moralnih nauk: krščanska morala in katoliška cerkevna vzgoja učinkujeta toliko kot, recimo, lurška studenčnica (importer za Kranjsko: Luka Smolinar) ali pa Blažev žegen — nič! Ampak naši politični kristjani so čez vse mere predrzni in malone opravičujejo morilca. Za zgled, kako resnicoljubno in zanesljivo je katoliško, »vernemu ljudstvu« namenjeno, od škofov stoinstokrat priporočeno časopisje, navajamo pisanje celovškega »Mira«. O morilcu Kunschaku piše:

»Vsled bojkota socialnih demokratov ni nikjer dobil več dela. Kar si je prej prihranil, je porabil z ženo in otroci. Ko ni imel več krajcarja in ni dobil dela, je izvršil napad.« Kolikor stavkov, toliko laži! Še več! Lehko rečemo: kolikor besedi, toliko laži. Laž je — z natančnimi podatki smo jo že pred tednom ugotovili — da Kunschak vsled bojkota socialnih demokratov ni nikjer več dobil dela. Po konfliktu z zvezo kovinarjev je delal v mnogih službah in nikjer ni zapustil službe na zahtevo delavcev ali le vsled prepira z delavci. Laž je, da je morilec porabil, kar je prihranil; po umoru so našli na njegovem stanovanju blizu dvesto kron denarja, vsoto, ki je delavski žep ni preveč navajen. Kvadratna laž pa je, da je morilec svoje prihranke porabil z ženo in otroci, ker Pavel Kunschak ni oženjen in nima ne žene, ne otrok. Laž je, da je izvršil svoje zverinstvo, »ko ni imel več krajcarja in ni dobil dela«, zakaj kakor rečeno, je imel morilec lepo vsoto denarja in dela po lastni izjavi na policiji že pol leta ni iskal. — Škofje, ki podpirajo tako nesnažno časopisje in ki agitirajo zanj, zaslužijo le brezmerno zaničevanje!

— Železničarji vseh kategorij, pozor! Javni železničarski shod bo v nedeljo, dne 23. februarja ob pol 10. dopoldne v areni »Narodnega doma« ob Bleiweisovi cesti. Dnevni red: 1. Zahteve železničarjev v državnem zboru in strokovna organizacija železničarjev. 2. Predlogi k prvi točki. Sklicatelji. Pridite točno in pripeljite svoje žene s seboj!

— »Sijajna« klerikalna zmaga v tobačni tovarni. Četrtno »Slovenec« pripoveduje o sijajni zmagi klerikalnega delavstva pri volitvi v odbor bolniške blagajne. Lista klerikalnih kandidatov je dobila 1581 glasov, lista socialno demokratičnih kandidatov pa 420 glasov. Na prvi hip res zaboli vsakega socialnega demokrata in zavednega delavca razlika med številom klerikalnih in socialističnih glasov. Če pa stvar pogledamo natančneje, tedaj se izpremeni žalost nad »sijajno« klerikalno zmago v prav živo veselje nad napredovanjem naše organizacije med ljubljanskim tobačnim delavstvom. Klerikalci so nazadovall od lanskih volitev za 100 glasov, naše delavstvo je napredovalo za 60 glasov. Če se »Slovenec« veseli takih »sijajnih« zmag, ki krčijo vrste klerikalnih pristašev, tedaj mu jih prav od srca privoščimo še več. Zakaj pa je »Slovenec« zamolčal nazadovanje klerikalnih glasov? Ali ga je strah bodočnosti, ko se bo sedaj še klerikalno delavstvo vedno bolj obračalo od klerikalnih organizacij in našlo pot v naše razredne strokovne organizacije? Socialno demokratičnemu delavstvu v tobačni tovarni pa prav iskreno čestitamo na njihovem napredovanju!

— Čudni možakarji pišejo v »Narod«. Si-nočni »Narod« se obreguje v notici »Malo odgovora« v sodr. Ant. Kristana, češ da je napisal včerajšnjo našo dnevno vest »Malo odgovora«, v kateri da se surovo zaganja v Narodovega dopisnika, ker je jezen, da delavci v Šiški niso nič navdušeni za inkorporacijo... Povedati moramo na to samo eno: kdo piše naše notice, članke in dopise, je pač pri sporu inkorporacije male občine v veliko povsem irelevantno. Gre le zato: ali ima delavec v socialno-političnih ali gospodarskih ozirih več pričakovati od velike občine, ali od male, leta in leta totalno zanemarjevane. Osebna natolcevanja niso okusna, pa tudi niso na mestu, ker ne gre za to, ali je ta jezen — ali vesel. — Ali so šiškarji delavci navdušeni za inkorporacijo, ali niso — o tem govoriti je težko, ker se niso izrazili še; jasno je le to: da pameten mož ne sodi po frazah, ampak po dejstvih. Če se Ljubljana brani Šiške, je umevno

iz čisto finančnih ozirov — nasprotno pa, da se Šiška brani Ljubljane, pa ni umevno! — Liberalci po Šiški pobirajo protestne podpise; marsikdo se podpisuje le radi tega, da se gospodarju ne zamere, kajti selijo se ljudje po nepotrebnem neradi. . . . Se enkrat: poštenost in pamet, pa se bo razumelo tudi inkorporacijsko vprašanje tako kakor je treba.

— **Sodruge šentjakobskega okraja** vabimo na jako važen sestanek, kateri se vrši jutri ob pol 10. dopoldne v gostilni gosp. Leona (prej Pok), Florijanska ulica št. 6.

— **Škojeloška »Vzajemnost«** ima jutri ob petih popoldne svoj redni letni občni zbor. Vse člane prosimo, da se polnoštevilno udeležijo občnega zbora, ki bo v gostilni g. J. Hafnerja (pri »Jošku«) na Trati.

— **Shod članov podružnice »Unije«** avstrijskih rudarjev v Idriji se vrši nocoj ob 9. zvečer v društvenih prostorih »pri Tončku«. Dnevni red shoda je za člane zelo važen, zato naj se ga zagotovo vsi udeležijo.

— **Zagorje ob Savi**, Občno konsumno društvo v Zagorju obvešča svoje člane, da se bodo izplačale dividende za leto 1912 dne 25. svečana: za člane na Lokah dopoldne ob 8. do 11. v prodajalni Loke, za člane v Zagorju od 2. do 5. popoldan v prodajalni Zagorje. Načelnstvo.

— **Iz gledališke pisarne**. Nocoj v soboto (nepar) Puccinijeva velika opera »Madame Butterfly« z gđ. Lowczynsko v naslovni vlogi. — Jutri v nedeljo popoldan ob 3. kot velika tujska predstava Birinskega veležabavna komedija »Vrtoglavlci« izven abonmana, za lože par. Jutri zvečer izven abonmana, za lože nepar, kot ljudska predstava pri izdatno znižanih cenah Offenbachova kratkočasna opereta »Orleij v podzemlju«. Začetek ob 7. zvečer. — **Repertoar za prihodnji teden**: V torkov prvič na slovenskem odru Jacobyjeva dramska noviteta »Greh iz mladosti«. V sredo dramska kronka predstava. V četrtek, soboto in nedeljo zvečer opera, oz. opereta, v nedeljo popoldan dramska ljudska predstava. Pripravljajo se opere »Brivec seviljski«, »Tosca«, »Mignon«, »La Wally«, opereta »Jesenski manever«, drame »Greh iz mladosti«, »Ljubzen treh kraljev«, »Uboga para« i. dr.

— **Zatiranje strupenih kač na Kranjskem** je povzročil lansko leto na Kranjskem deželni odbor s svojo tozadevno okrožnico za županstva, v kateri je razpisal premijo po 1 K za glavo strupene kače. Ljudstvo se je spravilo z veliko vneto na pokončevanje kač. Iz 222 krajev je došlo 265 pošiljav v deželni muzej, kjer so razbirali in določevali glave v prirodopisnem oddelku. Skupno število doposlanih kačjih glav znaša 23.371; med njimi pripade 15.635 glav na strupene kače (14.623 modrasov, 316 gadov, 7 bosanskih gadov) in 8336 na nestrupene kače (7059 smokulj, 83 gozev, 878 kobrank, 316 beloušk) — poleg tega je bilo vposlanih tudi 68 slepičevih glav; — na Dolenjsko odpade 11.925 glav (8005 modrasov, 12 gadov — 3449 smokulj, 61 gozev, 996 kobrank, 102 belouški); na Gorenjsko 5223 (2546 modrasov, 282 gadov, 7 bosanskih gadov, 60 črnih gadov — 1829 smokulj, 11 gozev, 373 kobrank, 115 beloušk); na Notranjskem 6223 (4072 modrasov, 22 gadov, 29 črnih gadov — 1781 smokulj, 11 gozev, 209 kobrank, 99 beloušk).

— **Umrlj so v Ljubljani**: Ivan Udovč, delavec sin, pol leta. — Elizabeta Hude, uradnega sluge vdova, 86 let. — Janez Zlatoust Leskovic, trgovčev sin, 13 mesecev. — Marjeta Zalar, kajzarjeva žena, 45 let. — Jožefa Majnka, gostilničarjeva hči, 4 dni. — Jakob Poglič, hlapec, 35 let. — Franc Maver, 53 let.

— **Škratitica in davica** razsaja po Gorenjskem, zlasti v radovljiškem okraju, a šola ni nobena zaprta.

— **S trebam za kruhom**. V četrtek se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 17 Hrvatov in 10 Slovencev, nazaj je pa prišlo 40 Makedoncev in Bolgarov, 60 Lahov se je odpeljalo v Budimpešto.

— **Prvo letošnje porotno zasedanje** pri dež. sodišču v Trstu se otvori v ponedeljek 3. marca. Porotniki so že izžrebani.

— **Nezgod v tobačni tovarni**. Včeraj ob eni popoldne si je zlomila prejemalka v tobačni tovarni Ana Salanova levo nogo nad členkom. Na stopnicah je ležal olupek pomaranče. Salanova je stopila nanj, spodrsnelo ji je in tako si je zlomila nogo. Prvo pomoč ji je podelil zdravnik Högl, nakar so jo odpeljali domov.

— **Vsled opeklin je umrla**. Frančiška Jonkovič, stanujoča v Cegarjevji ulici, je imela na reji tri in pol leta staro Jožefo Valentovo, katero je dobro oskrbovala. Ko je dne 16. t. m. opoldne kuhala na štedilniku juho, je dekletce sedelo na stolu poleg štedilnika, na katerem je Jonkovič proti kraju porinila lonc z vrelo juho tako, da se je ta prevrnil in je juha plusknila dekletci po desni roki in rami ter jo silno opekla. Jonkovič je hudo opečeno dekletce oddala dne 17. t. m. v deželno bolnišnico, kjer je v sredo vsled hudih bolečin podlegla.

— **Zastrupljenje z zdravili**. V Zg. Danjah, občina Sorica pri Železnikih, je šel minuli torek 53 let stari posestnik Jernej Jensterle iskat k zdravniku zdravila za želodčne bolečine. Zdravnik mu jih je dal za deset dni. Jensterle pa ni poslušal zdravnik in je zaužil ali nalašč, ali pa iz nevednosti kako učinkujejo zdravila, celo škatljivo naenkrat. Jensterle se je kmalu po zaužitju onesvestil in v kljub zdravniški pomoči čez dva dni umrl.

— **Ogenj**. V četrtek zvečer ob pol 10. je pričelo goret v kozolcu posestnika Ivana Žitnika na Hauptmanici št. 2, kateri ga je stal pred tremi leti 1200 K. Pod kozolcem je bilo nekaj drv, šote in dva voza, v kozolcu pa okoli 60 stotov sena. Ogenj je čuvaj na Gradu naznanil z enim strelom, ki je alarmiral gasilce, kateri so bili z znano naglico na licu mesta, a žal niso mogli nesreče preprečiti, ker ni bilo vode. Kozolec je pogorel do tal in je bil Žitnik zavarovan pri banki Slaviji za 600 kron. Kolikor se je dosedaj dalo dognati, je ogenj potaknil hudooben človek.

— **Kinematograf »Ideal«**, Spored za soboto 22., nedeljo 23. in ponedeljek 24. t. m.: 1. Gaumontov teden. 2. Kralji gozdov. (Velezanimiva afrikanška drama, ki prekaša vse dosedaj predvajane levje drame. Pri vseh predstavah.) 3. Moderni gorski brzostrelni topovi. (Velezanimivo.) 4. Trdoživost Luttica. (Velekomično. Samo popoldne.) 5. Nro. 482. (Drama pustolovca v treh delih. Samo zvečer.) 6. Jastog na francoski način. (Krasna francoska veseloigra s Suzano Grandais. Učinkovitost! Samo zvečer.)

Stajersko.

— **Trbovlje**. Zdi se, da je legar v naši občini dosegel vrhunec. Barake, ki so jih postavili, za vse bolnike niso zadostovale in je vsled tega zdravstvena komisija dala izprazniti hišo gospoda Volaja, v kateri so sedaj internirani bolniki na legarju. Epidemija povzročila zlasti občini velikanske stroške, ki so gotovo že prekoračili preliminarno vsoto v občinskem proračunu, posebno, ker se sedaj rudniška uprava, katera se je znala otresti okrog 70.000 kron davka, brani prevzeti stroške, ki jih je pravzaprav sama povzročila. Okrajno glavarstvo je sporazumno z zdravstveno komisijo zaprlo brez izjeme vse čezulčne vinotoče. Posamezni posestniki, oziroma posestnice so vsled tega, ker se jim je ustavila koncesija, hudo prizadeti, kajti marsikomu je s tem odvzet edini kruh, na katerega je bil nakazan. Nekoliko obzirnejše bi se pač tudi tukaj moralo postopati, nikakor ni pametno, da se najprej brez premisleka podeljuje koncesije, potem pa kar na enkrat zopet jemljejo. Tako ravnanje spravlja posameznike na beraško palico. Gotovo nismo zagovorniki ogromnega števila vinotočev čez ulico, toda z ozirom na nekatero rečevo, za katere je tak vinotoč edini eksistenčni vir, mislimo, da bi bile tudi v tem oziru izjeme dopustne. Prizadeti posestniki — posestnice — bi se bili gotovo radi ukazom z ozirom na zdravstvo podvrgli. Brezglavost posameznih oblastnih povzročila sedaj samo še večjo revščino. Sicer pa priporočamo gospodi, ki sedaj postopa tako radikalno proti »nižjim«, naj v prvi vrsti postopa še radikalnejše proti »višjim«. Trboveljsko premogokopno družbo naj prisili, da podere svinjske hleve, v katerih morajo stanovati delavci, skrbi naj za potrebno snago v jamah ter napravi čim preje kopeli, da bo delavcem dana prilika, da se bodo mogli osušiti. K temu je seveda treba vode, merodajni faktorji naj torej poskrbe, da se bo čim preje napravil tudi vodovod. Skrbi naj se tudi za splošno snago v jarkih okolo hiš itd. Konečno naj da Trboveljska premogokopna družba pošteno plačo delavcem, da se bodo mogli pošteno hraniti. Sino prepričani, da ako se to izvede, da je legar pregan iz Trbovelj, semtertja kak vinotoč, ki ga bo imela kaka uboga vdova, ne bo prav nič škodoval. — Da se zavlačuje legar v naš kraj iz Nemčije, kakor je to trdil »Slovenski Narod« od 17. februarja t. l., je neumnost, ki daje glavnu krivcu — Trboveljski premogokopni družbi — le potuho, da se lahko izgovarja, češ da ni kriva, bolezen se je zavlekla. Vsak pameten človek ve, da je snažnost pol zdravja. Trbovlje so pa tipični zgled blata in smrada, pa le zaradi tega, ker so vsi, županstvo, okrožni zdravnik, revirni urad, okrajno glavarstvo itd. kratkomočno vsi brez izjeme, pustili Trboveljski premogokopni družbi popolnoma proste roke, ki je sledila in sledi edinole svojemu divjemu profitarstvu, vse drugo ji ni nič mari. Omenjamo še glede na trditve »Slovenskega Naroda«, da se legar zavlačuje iz Nemčije, da je ravno neki njegov pristaš lansko leto »birma« v Nemčiji delavec ter jih privlekel v Trbovlje. Svojim pristašem torej naj v prvi vrsti prepove spravljati ljudi v nesrečo. — Če pa se že na eni strani postopa tako radikalno, zakaj še ne na drugi? Šole na primer se niso zaprle, le neko število otrok se je za 14 dni iz šol izločilo. Izločeni otroci seveda tekajo po cestah in prihajajo z onimi, ki v šolo hodijo, ravno tako skupaj, kakor če ne bi bili izločeni. Kaj torej pomaga, da eni ne smejo v šolo? Ne bi torej vpričo nevarnosti bilo pametnejše, pustiti vse otroke doma in jih zdravniško nadzorovati?

— **Predavanje v Hrastniku**. Jutri ob treh popoldne bo v dvorani konsumnega društva zanimivo predavanje. Predaval bo sodrug I. Kitek o razvoju narodnega gospodarstva. Vse sodruge prosimo, da agitirajo za dober obisk predavanja. Na predavanje vabimo tudi sodruge železničarje na progi Zagorje-Zidani most.

— **Nesreča z dinamitno patrono**. Iz Trbovelj poročajo: Dva rudarska dečka, 9letni Jakob in 13letni Janez Potrato sta našla neizstreljeno dinamitno patrono. Dečka sta jo zažgala in pri tem je izgubil mlajši eno oko, starejši pa je dobil težko rano na desni roki.

— **Izpred celjske porote**. Pri porotni razpravi pred tujakšnim okr. sodiščem se je zaradi požiga zagovarjal posestnik Martin Šloer iz Nove cerkve. Obtožen je bil, da je dne 15. novembra 1912 iz maščevanja zažgal posestniku Antonu Krivicu v Novi cerkvi poslopja, katera so zgorela. Porotniki so vprašanja glede krivdoreka potrdili in sodni dvor je Šloerja obsodil na šest let ječe. — V gostilni Jožefa Karba v Spodnji Hudinji pri Celju je izdal mlinarski pomočnik Jožef Podergaj ponarejen petkronski tolar. Ko ga je gostilničarka naznanila, so orožniki pri hišni preiskavi pri njem našli več modelov iz gipsa, s katerimi je ponarejal tolarje. Imel je doma celo delavnico. Obtoženec je po kratkem tajejnu dejanju priznal. Sodni dvor ga je po krivdoreku porotnikov obsodil na 15 mesecev težke ječe.

— **Samomer**. V Pobrežju pri Mariboru se je obesil 71letni vpkokojeni mizar južne železnice Fr. Čiligi. Našel ga je njegov sin, ki je ravno prišel iz šole domov, še živega. Hitro je odrezal vrv, a vendar je oče čez par minut umrl. Vzrok samomora je neznan.

Goriško.

— **Nezaslišana umazanost južne železnice**. Včeraj so v Sežani pokopali železniške delavce, ki so pri živem telesu zgoreli v čuvajnici št. 825. Iz Medjimurja so prihitele tri nesrečne vdove, ki jim je usoda na tako okruten način oropala može — a domu bi se kmalu ne bile mogle vrniti, ker niso imele niti vinarja denarja. Južna železnica je pač uradno obvestila vdove o nesrečni smrti njihovih mož, ni pa jim dovolila proste vožnje ne na pogreb in ne nazaj. Plemenita duša — sežanski sodnijski uradnik — je nabrala 58 kron in omogočila revam povratek v domovino. Surove brezsrčnosti in ostudne umazanosti južnoželezniška gospoda pač ni mogla razločneje pokazati!

Vestnik organizacij.

Občni zbor šolsko-poljanske podružnice »Vzajemnosti« v Ljubljani bo v nedeljo 23. t. m. ob 10. dopoldne in ne kakor je bilo prvotno napovedano.

Športnega oddelka mladinske podružnice člani naj se polnoštevilno udeležijo sestanka, ki bo v soboto 22. t. m. v društvenih prostorih ob 8. zvečer. Priidejo naj vsi člani I. in II. nogometnega moštva in vsi oni, ki imajo izposojne društvene stvari, kakor čevlje itd.

Planinsko društvo »Die Naturfreunde« priredi v nedeljo 23. t. m. polnoštevno izlet na Prevalnikovo sedlo. Sestanek ob pol 2. popoldne v Lattermanovem drevedru pri Kosterju. Vodja sodr. Bevc. Tovaršiš planinci, udeležite se polnoštevilno. »Prijetelji prirode« — ven v naravo!

Trst.

— **Kam pojdemo jutri?** V gostilno »International, ulica Boccaccio 25, kjer se ob 8. zvečer vrši družinski večer pevskega oddelka z godbo, petjem, dramskično predstavo in drugimi zabavami!

— **Lepa iniciativa**. V sredo, 19. t. m., se je vršilo v gostilni »Internationale, ulica Boccaccio 25, zborovanje, ki ga je sklical odbor pevskega oddelka »Ljudskega odra«. Vkljub mrazu in veliki burji je bilo zborovanje dobro obiskano. Zborovanju je predsedoval sodrug Golouh, tajnik »Ljudskega odra«. Poročilo je podal predsednik pevskega oddelka sodrug Hočevar. Iz poročila smo izvedeli tole: Gostilniški prostori, kjer ima pevski zbor sedež in vaje, ne zadoščajo več in tudi ne ustrezajo potrebam. Pevskemu zboru, ki se lepo razvija, je treba posvetiti večjo pozornost. Treba ga je preseliti iz gostilniških prostorov v privatno stanovanje. Poleg tega je postala potreba in zahteva po ustanovitvi podružnice »Ljudskega odra« za okraj Rojan-Novomesto naravnost nujna. Ustanovitve podružnice se nikakor ne more več dolgo odlašati. »Delavski dom« je za rojanske sodruge preoddaljen in je treba poiskati tem zbirališče, čitalnico in knjižnico v bližnjem kraju. K temu se mora še dodati, da je že zbrano čedno število sodrugov, ki nameravajo ustanoviti godbeni odsek; mladina zahteva, da se ji poskrbe prostori za nedeljske popoldanske plesne vaje, in močne so tudi zahteve po ustanovitvi mešanega pevskega zbora in po ustanovitvi raznih športnih oddelkov. Nujno je torej, da se poiščejo za vse primerni prostori, ki bodo nudili obenem tudi sedež politični krajevni organizaciji in pa sedež raznim železničarskim skupinam. Za vse je pa treba denarja. Treba je, da ima odsek že sedaj jamstvo za gotovo svoto dohodkov v prvem začetnem letu, dočim je za poznejši čas za dohodke že dobro preskrbljeno. To jamstvo pa morajo dati sodruzi, ki se morajo obvezati, da bodo plačevali za dobo enega leta skupnemu odboru gotov znesek podpore. Z vsem se matica »Ljudskega odra« popolnoma strinja. K poročilu so govorili sodruzi Anton in Franc Jernejčič, Sešek, Golouh, Vrabec, Regent in sodružica Gornikova. Zlasti je poslednja poudarjala važnost te iniciative in priporočala jo vsem v podporo. Stvar bo mnogo koristila tudi ženski organizaciji in agitaciji. Končno je bila sprejeta na predlog sodruga Antona Jernejčiča resolucija, ki nalaga pevskemu oddelku, da nabira člane za ustanovitev podružnice »Ljudskega odra« in sodruge, ki bodo pripravljene prispevati za dobo enega leta gotov znesek podpore. O vsem mora pevski odsek poročati na enakem zborovanju v teku enega meseca. Iniciativa je res lepa in vredna vse podpore. Zato upamo, da bo veliko število sodrugov, ki se bodo odzvali vabilu imenovanega odbora in vložili svoj prispevek v razvoj in napredek naše organizacije v okraju Rojan-Novomesto.

— **Kulturna bolezen**. Zgodilo se je, da je prišla v Trst pred kratkim italijanska dramska družba pod vodstvom znane italijanske dramske umetnice Adeline Magnetti. Dramatične predstave so se vršile v gledališču »Politeama Rossetti«. Kdor je imel srečo, da se je zamogel udeležiti teh resnično umetniško dovršenih predstav, je moral priznati, da je videl na odru umetnost in da je vredna družba največje podpore od strani občinstva. Pa se je zgodilo, da je bilo gledališče pri vsaki predstavi malone prazno. Za torek 18. t. m. je bil naznanjen častni večer prve igralkice Adeline Magnetti. Ampak kdor je šel ob 8. mimo gledališča, je zapazil pred gledališčem napis, ki je naznanjal, da se predstava ne vrši, ker je igralka Magnetti obolela. V resnici se pa ni vršil vsled pomanjkanja udeležencev. Malomarnost občinstva, ki je izgubilo za dramskično umetnost vsako veselje in vsak zmisel. To je posledica preoblega števila kinematografov, ki jih ima Trst v preizobilju. Še v večji meri je to posledica večnih cirkusov in operetnih družb, ki nas obiskujejo vse prepogostoma. Vsaka tudi najbolj šarlatanska operetna družba napolni gledališče s svojimi plitvimi operetami in še noben cirkus ni imel v Trstu deficita, tudi cirkus Zavatna ne. Resna dramskična družba pa uprizarja resne igre skoro pred praznim gledališčem. To so zakrivile operete in cirkusi. Dejali bodo, da je norost, ako se pečamo s to kulturno boleznijo v italijanskem prebivalstvu Trsta. Res je, da nas to je posledno zanima kot Slovence, dočim nas zanima direktno kot ljubitelje umetnosti. Ampak bolezen je nalezljiva in bi znala imeti pri Slovencih vse hujše posledice. Itali-

janom ostane še vedno nekaj. Za Slovence bi pa bila naravnost katastrofa, ako bi se ljudstvo začelo izogibati resnih dramskičnih predstav. Pa se bojimo, da se bo. Ako se bo, bo to krivda sedanega vodstva tržaškega dramskičnega društva, ki nikakor neče razumeti, da je njegova naloga vse drugačna od italijanskih ali nemških gledaliških špekulantov in šarlatanov. Tudi v tržaškem »Narodnem domu« se vse preveč uprizarjajo operete, slabo in neokusno pripravljene opere in razne burke, ki sicer zvalijo v gledališče mnogo občinstva, ki v umetniškem pogledu nič ne nudijo občinstvu in ki povzročajo po vrhu še to nesrečo, da odstranjujejo ljudstvo od resnih predstav. To se že sedaj močno občuti. Ako pojde še dolgo tako naprej, bo tržaško dramskično društvo prisiljeno uprizarjati le neokusne burke in pošade in neumne operete. Uničuje se zmisel za resno umetnost in končno bo gledališče služilo le še za cirkus in za dokazovanje moči uniforme ali cmokov. Adelina Magnetti docet. Onim, ki imajo nalogo skrbeti, da postane tržaško dramskično društvo zavod umetnosti, priporočamo te vrstice na resno uvaževanje.

— **Circolo Corale fra Lavoratori** priredi v nedeljo dne 23. t. m. v veliki dvorani »Delavskega doma« komičen koncert, na katerem se uprizarjajo tržaškemu občinstvu neznana enodejanska Berninijeva opereta »La scuola del solfeggio«. Začetek koncerta je ob 8. zvečer. Po koncertu ples do 2. zjutraj. Vstopnina 60 vinarjev.

— **Zopet smrtna nesreča na železnici**. Predsnočnim ob 7. je poštni vlak št. 15 iz Gorice povozil železničarja Andrijo Kocha. Bil je zaposlen pri skladanju poreškega vlaka. Baj je hotel čez progo, zadel v tračnico, padel in vlak mu je povozil obe nogi. Prenesli so ga v bolnišnico, kjer je dvajset minut pozneje izdihnil. Torej zopet nesreča na železnici. Državna železnica postaja tako navadna klavnica železničarjev in ima zato menda prav veliko zaslug gospod Galamboš. In to pojde toliko časa naprej, dokler ne bo železničarjem kri zavrela in ne bodo dejali: Dovolj! O nesreči se vrši preiskava, da dožene koga zadene za grozno nesrečo odgovornost. Razume se, da taka preiskava ne zbuja pravega zaupanja.

Socialno politični pregled.

— **Izredna podpora kovinarske organizacije**. Voja na Balkanu je prav posebno zadela kovinarsko industrijo, vsled tega je veliko delavcev brezposelnih, mnogo jih je, ki delajo samo dva do tri dni v tednu; da se tem delavcem nekoliko odpomore, je sklenila zveza kovinarjev, da porazdeli med svoje člane 100.000 kron izredne podpore in sicer:

- a) iz zvezinega sklada 20.000 kron;
- b) iz sklada okrajnega vodstva za Dunaj 30.000 kron;
- c) iz podružničnih skladov vseh podružnic v Avstriji 15 odstotkov v gotovini;
- d) z nabiranjem ro tistih delavnicah, ki delajo normalno.

1.) Izredno podporo dobi vsak, kdor je direktno prizadet zaradi vojne in sicer: oženjeni 30 kron, samski 20 kron.

2.) Člani III. razreda (to so ženske članice) dobe polovico goti omenjenega zneska.

Podpora pod št. I in 2 se ne sme prišteti k redni podpori.

Sklep stopi takoj v veljavo in je veljaven toliko časa, dokler ni vseh 100.000 K izplačanih.

Ljubljanski kovinarji pozdravljajo sklep zveze in so se z veseljem odzvali vabilu zveze in storili vse potrebno, da s tem pokažejo svojo delavsko solidarnost. Tako je prav.

— **Evropa proti umazani konkurenci Avstrije**. Deseturni zakoniti delovnik velja že v Nemčiji, na Angleškem, na Francoskem, Holandskem, Grškem za delavce, na Srbskem tudi za moške in sicer je deset ur najvišja mera dnevnega dela. Francoska zbornica je sprejela zakonski načrt, ki določa tudi za delavce najvišjo dnevno delovno dobo po deset ur. V Švici pa pravkar razpravljajo o zakonu, ki bo določil za delavce in delavce najvišji dnevni delovni čas po deset ur. In vendar so še dežele, v katerih mora na stotisoče delavcev robotati po enajst ur in še več na dan. Zato naj se snide mednarodna konferenca za delavsko varstvo, ki naj obveže z državno pogodbo vse dežele, da uvedejo najvišji dnevni delovni čas po deset ur. Torej državna pogodba zoper socialno politično umazano konkurencio! In med državami, ki bodo prisiljene z državno pogodbo za omejitve izkoriščanja, je seveda tudi naša preljuba Avstrija; skoraj vse druge evropske države so že same, prostovoljno omejele čezmerno izkoriščanje. Evropsko pogodbo za obrambo proti nečednemu tekmovanju avstrijskih izkoriščevalcev — to predlaga Švica državam vsega sveta! Švicarski zvezni svet je sestavil za državno pogodbo naslednje določbe: 1. Čas industrialnega dela za žene brez različne starosti in za mladostne delavce do 18. leta naj ne traja v enem dnevu več nego deset ur. 2. Delovni čas naj prekinje odmorji (eden all več), najnižji čas odmorov naj določi zakonodajna vsake države. 3. Najvišji dnevni delovni čas po deset ur se lahko od časa do časa podaljša s čezurnim delom: a) če nastopi preklonenje v obratu, ki se ne da določiti v naprej in ki se ne ponavlja periodično in ki je povzročeno od višjih sil; b) za obdelavanje sirovin all predmetov, ki se hitro pokvarijo, če čezurno delo lahko zabrani neizogibno izgubo pri teh sirovinah; c) v industrijah, ki so odvisne od letnega časa (sezijska industrija), kakor tudi v slučaju izrednih razmer v vseh obratih. 4. Čezurno delo, navedeno pod številko 3, pa ne sme trajati dlje, kakor eno uro katerisigabodi dne v tednu ali več kakor dve uri v treh neprednih dneh istega delovnega tedna in ne sme presegati 60 ur v enem koledarskem letu. Čezurno delo za mladostne delavce do 16. leta naj bo prepovedano.

Položaj na Balkanu.

Pred Bulajrom je bila nova velika bitka, baje neugodna za Bolgare. Izgube so na obeh straneh velikanske. — Vojaška liga nastopa proti sultanu. Rumunija sprejme posredovanje.

ODRIN.

1400 tujcev v Odrinu.

Milan, 21. »Corriere della Sera« poroča iz Sofije: Znano je, da je Bolgarija sklenila dovoliti tujim državljanom odhod iz Odrina, in je v ta namen zahtevala, da sestavijo konzuli popis vseh tujcev v mestu. Popis obsega 1400 oseb. Pravijo pa, da ne dovoljuje za sedaj ne Bolgarska, ne Turčija, da bi tako veliko število ljudi zapustilo mesto.

NA GALIPOLSKEM POLOTOKU.

Bulajirska forta bolgarska.

Carigrad, 21. Cenzura je dovolila objavo vesti, da so Bolgari zavzeli forta Napoleon in Viktorija pred Bulajrom. Vest, o kateri so dolgo dvomili, se torej lahko smatra za resnično.

Turške izgube.

London, 21. »Central News« poročajo iz Carigrada, da so izgubili Turki pri Bulajru po uradnih vesteh 5895 mrtvih in 7615 ranjenih. To se nanaša na bitko, ki je bila dne 10. februarja.

Se ena bitka pri Bulajru.

London, 22. »Evening Standard« poroča iz Carigrada: Pravkar so došle vesti, da je bila pri Bulajru strahovita bitka, ki je trajala tri dni. Na obeh straneh so izgube velikanske. Pravijo, da znašajo skupno okrog 3500 mož. Bolgari so imeli stotisoč, Turki pa sedemdesettisoč mož v boju. Enver-beg se je baje ravno izkrcaval s stolpmi četami pri Rodostu, ko je dobil od galipolskega poveljnika Feti-bega naznanilo, da nujno potrebuje pomoči. Enver-beg je nato takoj sklenil, da gre v Bulajir.

Izkrcanje pri Šarkeju ponesrečeno.

Carigrad, 22. Turške čete so se baje zopet izkrcavale izkrcati pri Šarkeju, kar pa se je ponesrečilo. Trideset velikih in malih turških ladij čaka blizu Galipolija, da bi mogle izkrcati svoje vojaštvo.

Bolgarski poraz.

Belgrad, 22. Sem so došle vesti, da so bili Bolgari v četrtki pri Galipoliju poraženi. Boj je bil zelo hud in izgube na obeh straneh velike. Bolgari so se morali umakniti. (Nemara gre za ono tridnevno bitko, o kateri poročajo iz Carigrada.)

BOLGARSKE IN TURŠKE POZICIJE.

Carigrad, 21. Potniki, prihajajoči iz Bogadosa, poročajo, da je to skrajna točka ob marmarskem morju, ki je v turških rokah. Turki imajo tudi vrhove Arap Tepe, ki dominirajo Bogados, zasedene. Bolgari so pa zasedli nasprotno vrhove, ki dominirajo Silivri, ki je tudi v njihovi oblasti.

GRŠKO IZKRCAVANJE.

London, 22. »Daily Mail« javlja, da se ima vsak čas izkrcati grško vojaštvo v Dardanelih. Triinpetdeset grških transportnih ladij čaka pri Mitleni, kjer jih je doslej zadrževal neugoden veter. Iz Galipolija so poslali k ustju Dardanel 12.000 turških vojakov. Več tisoč mož je odšlo z reflektorji po suhem proti zalivu Bezika, kjer se pričakuje izkrcavanje. Begunci iz Galipolija pripovedujejo, da je mesto takorekoč brez življenja in da prebivalstvo trada.

Na morju.

Carigrad, 21. Zakasnele vesti javljajo, da je križarka »Mešudje« v ponedeljek zapustila z eno torpedovko Dardanele proti saroškemu zalivu. Imela je boj z grško torpedovko, a ko je tej prišel »Averoff« na pomoč, sta se turški ladji zopet umaknili.

OKROG JANINE.

Napad na grški tabor.

Atene, 22. Turške čete in neregularni oddelki so napadli grški tabor pri Devrencl. Bili so z velikimi izgubami odbiti in so se morali umakniti v smeri proti Kristovici. Pri Bizaniju se nadaljuje artiljerijski boj. Turške baterije se slabo oglašajo.

SKADER.

Črna gora postavi svoj obstanek na kocko.

London, 21. Črnogorski delegat Popović je včeraj dejal v zunanem ministertvu, da je bila posest Skadra za Črno goro glavni povod vojne. Črna gora je imela pri naskokih na Skader take izgube in uspeh je tako blizu, da ne more na noben način trpeti, da Skader ne bi postal črnogorski. Odklonila bo tako zahtevo, tudi če jo izrečejo vesile. Skadra Črna gora ne zapusti za nobeno ceno, in če bo napadena, raskira rajši svoj obstoj, kakor da izprazni mesto.

Boji.

Cetinje, 22. Sovražnik se je trudil, da bi dobil nekatere izgubljene pozicije, a brez uspeha. Obstreljevanje Skadra se nadaljuje. Zdi se, da prizadevanja artiljerija sovažniku znatne izgube. Taraboš in vso okolico pokriva visok sneg.

Naši stari očetje

že so rabili dobra, priznana domača sredstva, da bolečine vseh vrst takoj v začetku odpravijo; in res naj bi se tudi zlasti v mrzlem letnem času gledalo, da se tudi še tako lahko obolenje ne zanemari, temveč da se ga že pri najmanjših pojavih, torej takoj, ko se čuti bolečine, prepreči.

Odraščanim in otrokom, pri katerih se na primer kaže nagnjenost do katarov, zamore dobri, priznani preparat pomagati, boriti se pravčasno proti njim. Mi sami smo se že stoterino tisočkrat prepričali, da je tak bolečine odpravljajoči, okrepitveni in oživljajoči preparat, s katerim smo že mnogokrat razne bolečine in utrujenost ter marsikatero motečo bolelost odpravili, pristni Fellerjev fluid z znanko »Elsafluid«, na katerega tem potom svoje čitatelje opozarjamo.

možni na smučeh zablodila in je morala vso noč prebiti v gorah, kjer je strašno trpela. Vsem so zmurzile roke in noge. Morali so jih oddati v bolnišnico v Inmostu. Njih stanje je resno.

HRVAŠKA.

Budimpešta, 22. Neki časnikar je govoril s hrvaškimi ministrom Josipovičem, ki je dejal, da ne ve o odstopu Cuvaja več kakor to, kar poročajo časopisi. Kadar bo urejena zadeva železničarske pragmatike, krajevnih investicij, gozdarskih izkušenj in finančnih investicij, bo čas, da se razpišejo nove volitve. Pravega razpoloženja na Hrvaškem ni bilo spoznati, ker je časopisje pod cenzuro. Josipovič ne verjame, da bodo na Hrvaškem obžalovali Cuvajev odhod. (Mi tudi ne verjamemo.)

LUKACSEV SKANDAL.

Grof Karolyi proti Lukacsu.

Budimpešta, 21. Grof Mihael Karolyi je poslal iz Pariza listu »Az Est« sledeči telegram: »Ker sodišče glede na najtežjo Desyjevo obtožbo ni dovolilo dokazov, Vas prosim, izjavite še danes v svojem listu, da si usvajam to najtežjo tožbo proti ministrskemu predsedniku, da je na nedovoljen način izsilil veliko svoto od ogrske bančne družbe v ta namen, da je napolnil volilno blagajno »stranke narodnega dela« in tako na najnemoralnejši način podkupil večino stranke narodnega dela z državnim denarjem; to sem pripravljen dokazati pred sodiščem.«

Grof Hadik proti Lukacsu.

Budimpešta, 22. Na prihodnji seji magnatske zbornice namerava grof Gustav Hadik interpellirati zaradi Desyjevega procesa na tak način, da se Lukacs ne bo mogel izogniti popolnoma jasnemu odgovoru.

Načrti opozicije.

Budimpešta, 22. Opozicija namerava dvigniti tožbo proti ravnateljem uradov ministrskega predsedništva in finančnega ministertva, da so sprejeli kot uradni denar, katerega niso oddali državnim blagajni. Tudi o tožbi proti ravnateljem banke se govori, da so dali vladni denarja za volilne namene.

Taktika za ponedeljkovo sejo.

Budimpešta, 22. Odbor združenih opozicijskih strank je razpravljal o taktiki z ozirom na ponedeljkovo sejo poslanske zbornice. Definitivno bo o taktiki sklepal konferenca, ki se snide v ponedeljek dopoldne. Večina opozicijskih poslancev je za to, da se opozicija polnoštevilno udeleži ponedeljkove seje in zopet prepreči normalno zborovanje zbornice. Na drugi strani pa ima mnogo pristaev načrt, da se opozicija vrne v zbornico šele tedaj, ko pride v plenumu na vrsto volilna reforma.

Banket na čast Desyja.

Budimpešta, 22. Opozicijske stranke so priredile na čast Desyja in njegovega zagovornika Vaszonija dobro obiskan banket.

ZOPER MILITARISTIČNO NOROST NA FRANCOŠKEM.

Manifest socialno demokratične stranke.

Pariz, 22. Vodstvo socialno demokratične stranke je izdalo manifest, v katerem napoveduje, sledeč zgledu nemških sodrugov, najostrejši boj novim brambnim predlogom, zlasti nameravani uvedbi triletne vojaške službe. Manifest izjavlja, da more Francija ojačiti svojo obrambno moč le z uvedbo ljudske vojske. V tem zmislu bo stranka razvila obsežno propagando.

Jaurès o triletni vojaški službi.

Pariz, 22. Sodr. Jaurès objavlja v »Humanité« članek o novih brambnih predlogih, v katerem izjavi: Nora in izdajalska je misel, da more Francija z enakim vojaškim mehanizmom, kakor ga ima Nemčija, ohraniti ravnovesje sil s svojim vzhodnim sosedom. Demokratična republika z 38 milijoni ljudi mora organizirati vse narodne sile, da ostane kos 65-milijonskemu cesarstvu, uvesti mora milični sistem.

VOJAŠKA LIGA PROTI SULTANU.

Carigrad, 21. Včeraj so prišli nenadoma trije voditelji vojaške lige, preoblečeni kot navadni turški vojaki, k Fetva Edinu, pa so zahtevali, da se izda odlok, s katerim se odstavljajo sultan, prestolonaslednik proglašajo za nesposobnega, ter skliče narodna skupščina, ki naj imenuje najposobnejšega princa za sultana in obenem določi nasledništvo. Fetva Edinu se je posrečilo v sosedni sobi priti do telefona in poklicati policijo, ki je enega izmed voditeljev vojaške lige prijela, med tem ko sta druga dva pobegla. Aretirani častnik je izjavil, da so si zarotniki prisegli, da izvrše svoj načrt za vsako ceno. Če se poizkus sedaj ni posrečil, se gotovo posreči drugič.

NOVA MEHIKANSKA VLADA.

Mehiko, 22. Huertova in Diazova stranka sta se sporazumeli o novi vladi. Za finančnega ministra je imenovan Eskvival Obrega, za poljedelskega ministrt pa Adolphe. Ostale listnice se ponudijo najbrže Della Barri, Albertu Barisu in Reyesu.

Diaz hoče biti predsednik.

Mehiko, 22. Diaz je odkrito izjavil, da hoče kandidirati za predsedniško mesto. Mislijo, da Huerta ne bo nasprotoval.

Ako je kaj v resnici dobro, priznajo to tudi strokovnjaki in kako sodijo praktični zdravniki o Fellerjevem fluidu z zn. »Elsafluid«, dokazuje sledeče pismo: »Zahvaljujem se Vam najboljše za Vaš Fellerjev fluid z zn. »Elsafluid«, kateri preparat se je pri vseh na revmi temeljčih bolečinah naravnost krasno obnesel. Priporočam Fellerjev fluid, kjer je treba, in Vas prosim, da mi ga za lastno rabo zopet pošljete; pošljam Vam dotično svoto. Dr. M. David, mestni zdravnik. Sieniava pri Jaroslavi v Galiciji.« Pravega Fellerjevega fluida naroči naj se 12 malih, 6 dvojnih ali 2 specialni steklenici za 5 kron franko pri E. Feller v Stubic, Elsaplatz št. 252 (Hrvatsko); tam se dobi tudi zanesljivo vplivajoče Fellerjeve odvajalne Rhabarbarpilule z zn. »Elsapillens«, in sicer 6 skatljic za 4 krone franko; te pilule zamorejo mali in veliki, mladi in stari zaupljivo rabiti, kadar ni želodec v redu. Naj bi to nesebično opozorjenje bilo i našim čitateljem v blagor. To bi nas res veselilo.

Madero, 22. Vsi člani Maderove rodbine so zbežali. O Maderovi usodi bo sodila nova vlada. Sedaj je Huertov osebni jetnik, Huerta paa noče prevzeti nobene odgovornosti za njegovo usodo. Madero in Suarez sta zaprta v narodni palači. Solamas je sestavil proti Madero tožbo zaradi umora.

Žrtve revolucije.

Mehiko, 22. Žrtve zadnjih bojev cenijo na 3000 mrtvih in 7000 ranjenih. Med razvalinami, ki se še kade, je povsod videti trupla, med njimi nekatera popolnoma osmojena. Materialna škoda znaša več milijonov dolarjev.

Gustav Madero ustreljen.

Mehiko, 21. Gustavo Madero je bil včeraj ob 9. dopoldne ustreljen. Splošno so ga smatrali za vplivnejšega od njegovega brata, bivšega predsednika Francisca. Ko so ga peljali po ulicah na morišče, je bilo ljudstvo tako razburjeno, da ga je straža komaj obranila linčanja.

Kongres.

Mehiko, 21. Kongres se je sešel na izredno zasedanje. Razkrili so več zarot zoper novo vlado.

KITAJSKO IN MONGOLIJA.

Mukden, 22. Juansikaj sklicuje za ta mesec velik vojni svet v Čučinu zaradi vojne proti Mongoliji.

Odgovorni urednik Fran Bartl.
Izdaja in zalaga založba »Zarlec«.
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Avtomobilska zveza Idrija-Logatec, kolodvor.

Odhod iz Idrije:		Prihod v Logatec:	
ob 6—	zjutraj	ob 7:50	zjutraj
„ 12—	popoldan	„ 1:40	popoldan
„ 3:30	popoldan	„ 5:10	popoldan

Odhod iz Logatca:		Prihod v Idrijo:	
ob 8:30	zjutraj	ob 10:20	zjutraj
„ 2:30	popoldan	„ 4—	popoldan
„ 6:30	zvečer	„ 8:15	zvečer

Cene z avtomobilnim omnibusom:

	ali nasprotno	I. razred		II. razred	
		za osebo	K 3—	za osebo	K 2—
Idrija-Logatec	„	1:50	1—	1:50	1—
Idrija-Godovič	„	1:50	1—	1:50	1—
Godovič-Hoterdrica	„	1:50	1—	1:50	1—
Hoterdrica-Logatec	„	1:50	1—	1:50	1—

Cene s kombiniranim avtomobilom:

	ali nasprotno	I. razred		II. razred	
		za osebo	K 3—	za osebo	K 2—
Idrija-Logatec	„	1:50	1—	1:50	1—
Idrija-Godovič	„	1:50	1—	1:50	1—
Godovič-Hoterdrica	„	1:50	1—	1:50	1—
Hoterdrica-Logatec	„	1:50	1—	1:50	1—

Označena voznja se vrši vsak delavnik, omnibus vozi vsak dan popoldan, ob nedeljah in praznikih vozi le popoldan omnibus.

Točnost se po možnosti vzdržuje, vendar pa ne prevzame nobene odgovornosti za morebitno zamudo.

Valentin Lapajne v Idriji.

Splošna priljubljenost

preizkušenega : Franckovega : kavinega dodatka * pripisati je njegovi nedosežni izdatnosti v jedru, okusu in barvi.

* s kavnim mlinčkom.

Redilno - zdravo - poceni
Za otroke najboljše

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. — Stari trg št. 8.

Brez konkurence!
Krasne novosti jesenskih oblek in površnikov domačega izdelka. Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.
Solidna postrežba.
Najnižje cene.

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir!

1 kg sivoga, dobrega, puljenega 2 K; boljsega 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puha- stega 5-10 K; velfinega snežobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; puha sivoga 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejši prsni puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rde- čega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnica, 80 cm dolgi, 60 cm šir., polnjena z novim sivim, prav stano- vitnim puhaslim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K zglavnice 3 K, 3-50 K, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14-70 K, 17-80 K, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4-50 K 5-20 K, 5-70 K, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12-80 K, 14-80 K. Razpošilja se po po- zvetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko.
S. Benisch, Dešenice št. 758, Češko.

STAJERSKO SLIVOVKO
tropinovec, brinjevec, vse vrste likerjev ter
MEDICINALNA ZGANJA
in sicer stajerski konjak, borovničev, vin- sko žganje, žganje iz šipkovih jagod priporoča

edina žganjarna v Celju
lastnik **ROBERT DIEHL.**

Kavarna Stari trg št. 39
celo noč odprta

„LEON“

Gostilna
Florijanska ulica št. 6.
Pristra vina. Domača kuhinja.

Krasni moderni spomladanski ko- stumi, moderne jope in plašči, vrhnja krila, raznovrstne bluze v največji iz- : biri in dobrega okusa priporoča :

Modna trgovina

P. Magdić, Ljubljana
nasproti glavne pošte.

Rastlinska destilacija „JELEN“ Logatec

Priporoča svoje izbrane in na več svetovnih razstavah s prvimi darili odlikovane rastlinske destilate, kakor

- „LIKER JELEN“ (sladki)
- „JELEN GREŃČICA“
- različne drugovrstne likerje:
- „HRUŠEVEC“
- „MALISOVEC“
- „VIŠNJEVEC“
- „MALINOVEC“
- „KUMNOVEC“

kakor tudi vsakovrstna izborna žganja:

- „BRINJEVEC“
- „TROPINOVEC“
- „SLIVOVKA“

ter vsakovrstni inozemski in tuzemski „RUM“, najfinejši „CAJ“ v orig. zavojčkih od 5 kg naprej, ter v zavojih po 10, 20 in 40 vinarjev s primernim popustom.
KISOVA KISLINA po najnižji ceni direktno iz tovarne
Postrežba točna in resna.
Naročila sprejema rastlinska destilacija „JELEN“, imejitelj
Anton Jelenc v Logatecu.
K'dor „JELENA“ še ni pil,
ne ve, kaj vse je zamudil!

500 kron!!

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin „mazilo Rla“ ne odstrani v 3 dneh brez bolečin Vaših kurjih oces, bradavic, otiščancev itd. — Cena lončka z jamstvenim pismom K 1.

Kemeny, Košice (Kaschau) I. poštni predal 12/8740 grsko

Opozarjamo na var- stvena znamenja

Le z napsom „Zdravnik želodca“ je prava znamenja.

„Zdravnik želodca“

Dr. Josip Ferfolja je otvoril svojo
odvetniško pisarno v Trstu
Via Molino piccolo št. 7. — Telefon št. 26—50.

Pri sedanji draginji bode vsakdo z veseljem pozdravil, da od 20. fe- bruarja 1913 naprej v moji modni trgovini za gospode dobrovoljno
odračunam 10% popusta

vsakemu odjemalcu pri gotovem plačilu od mojih skromnih stalnih cen pri nakupovanju klobukov, čepic, srajc, spodnjih hlač, majic, ovratnikov, zapestnic, kravat, rokavic, nogavic, naramnic, žepnih robcev, palic, dežnikov, gumb itd.
Opozorim istočasno, da je moja modna trgovina za gospode, založena ne- dvomljivo z najnovjšim in najboljšim blagom iz prvih in zanesljivih tovarov, in sicer v nedvomljivo največji izbi.

Z odličnim spoštovanjem se priporoča

Pazite na cene v izložbah!
Modna in športna trgovina za gospode
P. MAGDIĆ, Ljubljana, nasproti glavne pošte

MOJA ZENA

in vsaka pametna in varčna gospodinja rabi namesto dragega kravjega sirovega, kuhanega ali namiznega masla boljše, zdraveje, redilneje in izdatneje in skoro polovico ceneje

margarino „Unikum“

Dobiva se povsod ali pa naroča naravnost.

Združene tvornice za margarino in sirovo maslo
Dunaj, XIV. Diefenbachgasse 59.

Konsumno društvo za Ljubljano in okolico

registrovana zadruga z omejeno zavezo

naznanja svojim članom, da glasom sklepa skupne seje nadzorstva in načelstva z dne 17. ja- nuarja 1913 obrestuje odslej

hranilne vloge članov po 5¹/₂ 0 od dne vloge do dne dviga.

Dosedanje stanje hranilnih vlog 51.000 K. Dosedanje stanje deležev 32.000 kron.
Rezervni zaklad 8000 kron. Denarni promet leta 1912.: 1,487.639 kron 18 vin.

Pisarna društva v Spodnji Šiški, Kolodvorska cesta.

Prodajalne: v Ljubljani: Sodna ulica, Bohoričeva ulica, Krakovski nasip; v Šiški: Kolodvorska cesta, Celovška cesta; na Viču, v Tržiču, na Jesenicah, na Savi in na Koroški Beli.

NADZORSTVO.

Pekarna v Spodnji Šiški, Celovška cesta.

NAČELSTVO.